

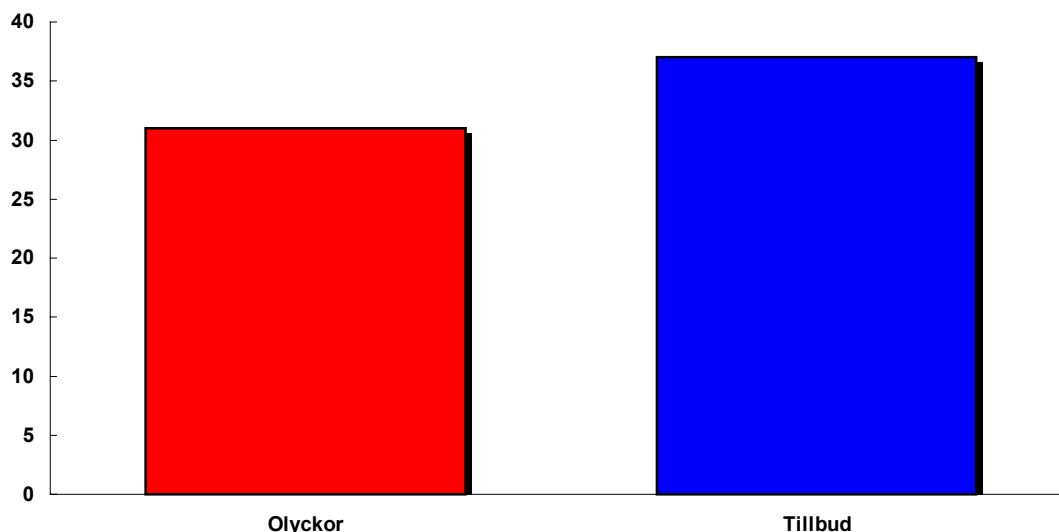
Säkerhetsgruppens Olycksrapport 2003

Av: Mårten Johansson, Säkerhetsgruppen

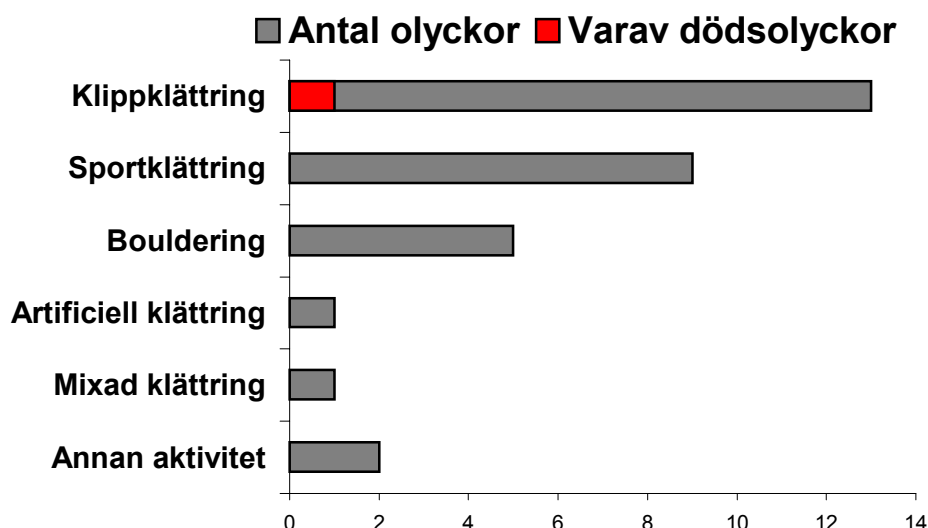
Antalet incidentrapporter som inkommit till säkerhetsgruppen under 2003 har mer än fördubblats gentemot 2002. Totalt har 68 incidenter kommit säkerhetsgruppen till kännedom, av dessa var 31 st olyckor. Precis som tidigare beror den stora ökningen inte på att antalet olyckor ökar utan på en bättre rapporteringsförmåga. I år översteg också antalet tillbud olycksantalet vilket ger siffrorna en bättre trovärdighet, dock borde antalet tillbud vara det tiodubbla mot olycksantalet.

Fördelning Olyckor/Tillbud

Verksamheten vid olyckorna har varit densamma som 2002. Klippklättring dominerar, det kan bero på det stora antalet utövar kontra ett relativt stort riskmoment med många faktorer som kan gå fel. Bland de olyckor som skett i samband med klippklättring skadade sig 8 st i samband med förstemens fall (i ett fall soloklättring), av dessa var det 3 fall med säkringar som lossnade. En oroväckande trend är att antalet olyckor där repet firas av har ökat, 3 st olyckor har rapporterats och ytterligare 2 tillbud där de inblandade mirakulöst undkom utan skador. Vid bouldering har vi 5 olyckor, när de skett inomhus har de berott på att den skadade landat i mellan eller på kanten av mattorna.

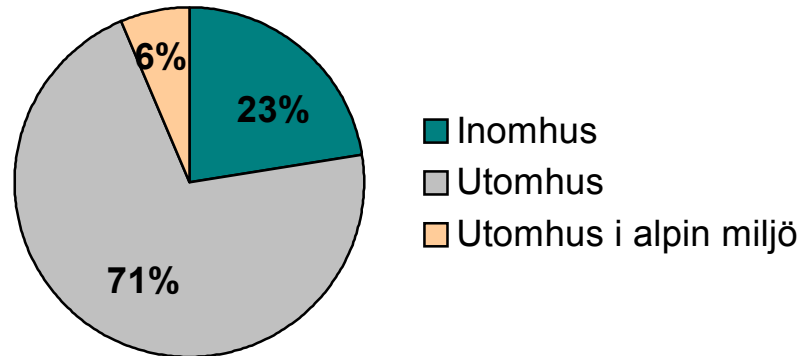
Verksamhet vid olyckstillfälle

Misstag vid standplats/firningsankarearbete har orsakat de allvarligaste olyckorna 2003. Dödsolyckan i Yosemite berodde på att säkringsmannen av misstag klippte ur en av sina replagskamrater från standplatsen och olyckan i Aspen utanför Göteborg skedde då klättraren klippte ur sig själv ur topprepsankaret när hon skulle riva detta och lägga om repet för att bli ner firad. En annan stor olycksorsak har varit stenslag, 5 st under 2003. Använder svenska klättrare hjälm i mindre utsträckning idag?

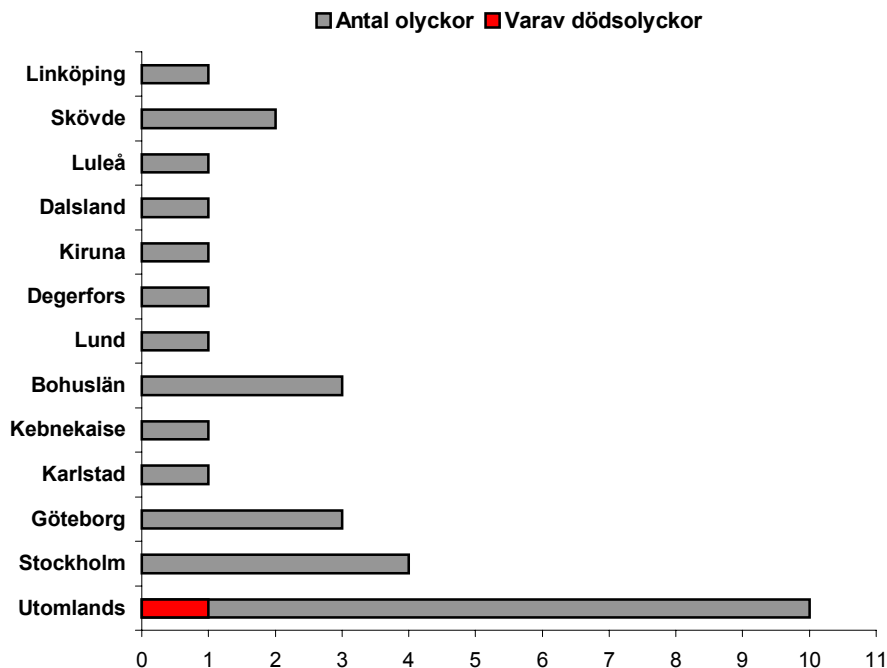
När vi tittar på i vilken miljö olyckorna sker har den största ändring från 2002 skett utomhus. 71 % av olyckorna 2003 skedde utomhus mot 42 % året innan. Antalet olyckor i alpin miljö har procentuellt minskat kraftigt men i antal har de endast gått ner från 4 st till 2 st.

Miljö där olyckorna inträffade

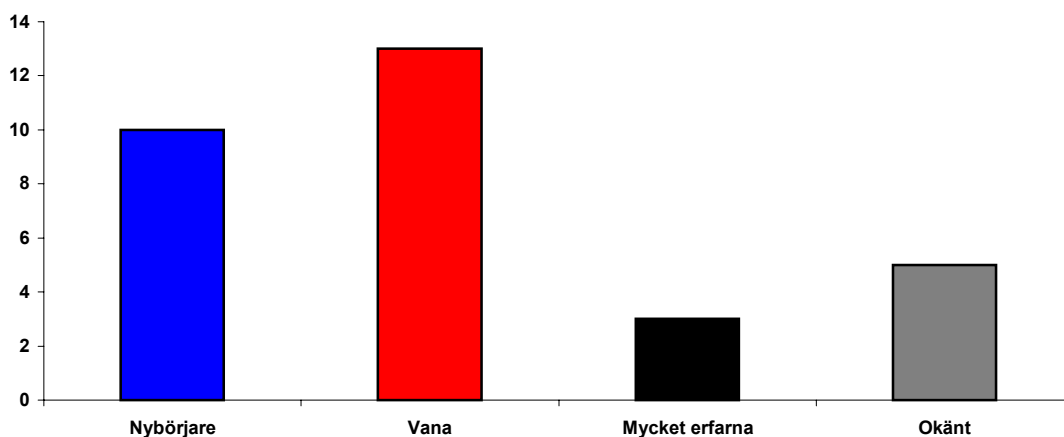
Vid den geografiska spridningen har den ökningen skett bland olyckorna utomlands, de var 9 st fler än året innan. I Sverige toppar Stockholm, Göteborg och Bohuslän bland de olycksdrabbade områdena, vilket kan förklaras med att där har vi en hög klätteraktivitet.

Geografisk spridning av olyckorna

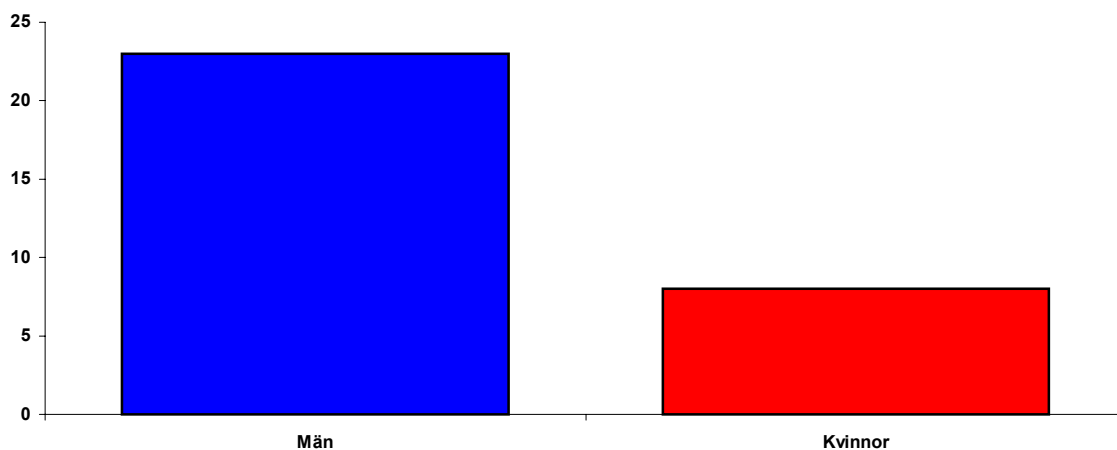
Bland de som skadats var en förhållandevis stor andel nybörjare. Det är en stor ändring mot 90-talet då de erfarna dominerade. Detta kan bero på den stora ökningen av antalet klättrare men kanske också att det förr var de erfarna mer etablerade klättrarna som stod för incidentrapporteringen.

Erfarenhetsnivån på de skadade eller omkomna (Medelålder: 25.57 Medel antal klätterår: 4.8)

I könsfördelningen har antalet kvinnor som skadats i samband med klättring ökat i förhållande till männen. Fortfarande dominerar dock männen olycksstatistiken stor t. Kanske våra siffror nu mera kan spegla fördelningen av kvinnliga och manliga klättrare.

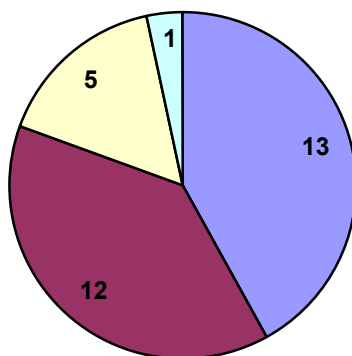
Könsfördelning bland de skadade

Vad det gäller konsekvenserna av olyckorna har andelen lindrigt och allvarligt skadade ökat i förhållande till andelen mycket allvarliga skadade och dödsfall. Det går nog inte att urskilja någon särskild trend i detta utan det beror mer på att vi får in fler incidentrapporter.

Konsekvenserna av olyckorna

■ Lindrigt skadade ■ Allvarligt skadade ■ Mycket allvarligt skadade ■ Dödsfall

Exempel på incidenter som skett under 2003.

Incident 1: Efter att ha topprepat en led några gånger ska klättraren plocka ner det skruvkarbiner som använts i borbultsankaret och lägga repet genom de fasta bultarna för att bli nedfirad. Klättraren avlastar för ett ögonblick den slinga som hon hänger i och tar då bort den skruvkarbin som hon hänger i istället för den som skulle bort. Ett ca 12 m långt fall till marken som följde.

Kommentar: Som tidigare nämnts har denna typ av misstag orsakat en rad allvarliga olyckor 2003. Konsekvenserna av misstag vid standplatsen kan bli mycket stora. Att alltid tänka "vad händer om" vid allt man gör minskar man risken att sådana olyckor sker.

Incident 2: Klättrare faller då han leder på en inomhusvägg. Säkringsmannen som använder Gri-Gri får panik och håller om repet ovanför Gri-Gri'n med resultatet att denna inte låser. Innan klättraren faller till marken får säkringsmannen tag i repet nedanför repbromsen och fallet stoppas.

Kommentar: Säkringsmannen hade använt Gri-Gri tidigare vid topprepsklättring och repklättring men var inte van att säkra förstemannsclättring med denna. Enda skadan vid denna incident var en lindrig slitskada på säkringsmannens hand.

Incident 3: Vid en kamraträddningsövning ska en lastöverföring göras till standplatsen. I samband med detta går standplatslingen av! Övningen skedde i svagt lutande terräng så ingen kom till skada.

Kommentar: Olyckan är fortfarande ett mysterium, slingan utsattes aldrig för mer belastning än dubbel kroppsvikt men var emellertid genomblöt vid tillbudstillfället. Statens kriminaltekniska laboratorium kunde inte hitta något som skulle ha försvagat slingan och den har nu skickats till Pit Schubert i Tyskland för analys.

Säkerhetsgruppen vill efter 2003 tacka alla er som skickat in incidentrapporter eller på annat sätt hjälpt oss i vårt arbete. Ett stort tack till Highsport, Crux och Outside då ni ställt utrustning och information till vårt förfogande.

Mårten Johansson
Säkerhetsgruppen Svenska Klätterförbundet